

KŪNO KULTŪROS IR SPORTO DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2017 m. kovo 23 d. Nr. IVN-1
Vilnius

KŪNO KULTŪROS IR SPORTO DEPARTAMENTO 2016–2018 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Strateginis tikslas

Ugdyti sveiką ir fiziškai aktyvią visuomenę, profesionaliai rengti perspektyvius sportininkus siekti aukščiausių sportinių rezultatų

Strateginis tikslas buvo įgyvendinamas per šias Kūno kultūros ir sporto departamento 2016–2018 metų strateginio veiklos plano (toliau – strateginis planas) programas:

01 14 programa „KŪNO KULTŪROS IR SPORTO PLĖTRA“.

Asignavimai – iš viso 24 670 tūkst. eurų, iš jų darbo užmokesčiui – 2 943 tūkst. eurų.

01 10 programa „KŪNO KULTŪROS IR SPORTO RĖMIMO FONDO PROGRAMA“.

Asignavimai – iš viso 6 116 tūkst. eurų, iš jų darbo užmokesčiui – 38 tūkst. eurų.

STRATEGINIO TIKSLO EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI

VERTINIMO KRITERIJAUS KODAS	EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAUS PAVADINIMAS	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
E-01-01	Sportuojančių ir besimankštinančių Lietuvos gyventojų dalis (<i>procentas</i>)	40	- ¹	-

VERTINIMO KRITERIJAUS KODAS	EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAUS PAVADINIMAS	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
E-01-02	Prizines (1–8) vietas olimpinėse vasaros žaidynėse Rio de Žaneire užėmusių sportininkų ir komandų skaičius	17	10	58,8

VERTINIMO KRITERIJAUS KODAS	EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAUS PAVADINIMAS	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
E-01-03	Šalies savivaldybių, turinčių bent po vieną pastatytą ir (ar) rekonstruotą šiuolaikinį ir tarptautinius standartus atitinkantį daugiafunkcijų sporto ir sveikatingumo kompleksą (<i>skaičius</i>)	25	23	92

VERTINIMO KRITERIJAUS KODAS	EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAUS PAVADINIMAS	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
E-01-04	Prizines vietas (1–6) parolimpinėse vasaros žaidynėse Rio de Žaneire užėmusių sportininkų ir komandų skaičius	2	6	300

¹ 2016 m. šio rodiklio reikšmė nebuvo matuojama, atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) rekomendacijas dėl tokių tyrimų atlikimo. PSO nerekomenduojama gyventojų fizinio aktyvumo tyrimų atlikti dažniau kaip kas ketverius–penkerius metus, nes gyventojų įpročiai keičiasi labai lėtai. Be to, 2017 m. visose Europos Sąjungos valstybėse narėse bus atliekama Eurobarometro apklausa „*Sportas ir fizinis aktyvumas*“.

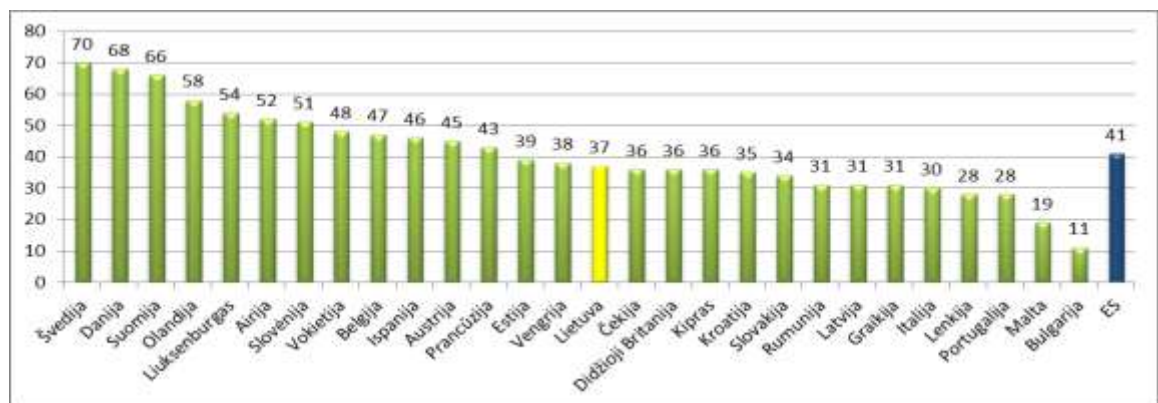
VERTINIMO KRITERIJAUS KODAS	EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAUS PAVADINIMAS	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
E-01-05	Gyventojų, manančių, kad jų gyvenamojoje aplinkoje pagerėjo galimybės sportuoti, pokytis ne mažesnis kaip, procentas	2	7 ²	350

Efekto vertinimo kriterijaus E-01-02 reikšmė nepasiekta, nes planuojamų prizinių vietų nepavyko iškovoti E. Stanioniui, L.A. Zadneprovskienei, R. Navardauskui, G. Titeniui, I. Navakauskui ir kt.

Efekto vertinimo kriterijaus E-01-03 reikšmė nepasiekta, nes neužbaigtas Kėdainių miesto stadiono, J. Basanavičiaus g. 1, rekonstravimas – stadionas rekonstruojamas nuo 2006 m. Šis objektas finansuojamas tik Valstybės investicijų programos lėšomis. Dėl Kėdainių rajono savivaldybės nesutarimų su statybos rangovu statybos darbai vykdomi nesilaikant darbų grafiko. Kėdainių rajono savivaldybė 2015 metais įsisavino tik 12,79 proc., o 2016 metais – 65,87 proc. skirtų Valstybės investicijų programos lėšų. Taip pat neužbaigti Mažeikių daugiaviečio sporto komplekso statybos darbai, nes pats šio objekto statybos techninis projektas Mažeikių rajono savivaldybės buvo rengiamas 2 metus.

Situacijos analizė Fizinio aktyvumo skatinimas

2014 m. kovo mėn. paskelbtos Eurobarometro apklausos „*Sportas ir fizinis aktyvumas*“ duomenimis Lietuvoje reguliariai, t. y. ne mažiau kaip du kartus per savaitę, sportuojančių ir besimankštinančių šalies gyventojų procentas siekia 37 procentus. Pagal reguliariai sportuojančių ir besimankštinančių gyventojų skaičių Lietuva yra 15-a iš 28-ių Europos Sąjungos valstybių narių, tačiau vis dar nesiekia Europos Sąjungos vidurkio (41 proc.).

Eurobarometro apklausos „Sportas ir fizinis aktyvumas“ duomenys (paskelbta 2014 m. kovo mėn.)

„Eurostat“ duomenimis Lietuva tarp kitų Europos Sąjungos šalių pirmauja pagal mirštamumą nuo širdies ir kraujagyslių ligų, kurių vienas iš pagrindinių rizikos veiksnių yra nejudrus gyvenimo būdas. Tyrimais įrodyta, jog fiziškai pasyvūs žmonės du kartus dažniau serga širdies ligomis, žymiai didesnis jų

² 2016 m. Kūno kultūros ir sporto departamento užsakymu atliktos gyventojų sociologinės apklausos duomenimis 29 proc. šalies gyventojų manė, kad per praėjusius metus jų gyvenamojoje aplinkoje pagerėjo galimybės sportuoti. 2015 m. taip manančių buvo tik 22 proc. šalies gyventojų.

mirtingumas, nejudrus gyvenimo būdas taip pat yra II tipo cukrinio diabeto, osteoporozės, kai kurių vėžio formų (gimdos, prostatos, gaubtinės žarnos) ligų rizikos veiksnys. Dėl fizinio aktyvumo stokos mažėja žmogaus darbingumas, gyvybingumas, prastėja nuotaika, blogėja centrinės nervų sistemos veikla.

Žmogaus fizinis aktyvumas, be individualių veiksnių, gali priklausyti nuo aplinkos – fizinių, socialinių ir ekonominių veiksnių, todėl Kūno kultūros ir sporto departamentas 2016 metais, įgyvendindamas pirmąjį veiklos prioritetą „Sudaryti sąlygas ugdyti sveiką ir fiziškai aktyvią visuomenę“, savo veiklą organizavo dviem kryptimis:

1. įtraukė gyventojus į sportinę veiklą, finansuodamas nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų įgyvendinamus fizinio aktyvumo skatinimo projektus;
2. didino galimybes sportuoti visiems, statydamas ir (ar) modernizuodamas sporto infrastruktūros objektus.

2016 m. pasiekti rezultatai

Fizinio aktyvumo skatinimas (Projektų finansavimas)

Apmokyti **plaukti ir saugiai elgtis vandenyje bei prie vandens** 3 612 mokinių

Projektų finansavimo konkurso „Sportuojanti bendruomenė“ sportinėse veiklose dalyvavo 17 816 šalies gyventojų

Projektų finansavimo konkurso „**Sportas – ryšys su Lietuva**“ sportinėse veiklose dalyvavo 3 344 užsienio lietuviai iš 14 užsienio valstybių

Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis finansuota **100 Sporto visiems krypties projektų**, kuriuose dalyvavo 307 987 šalies gyventojai

Lietuvos kūno kultūros ženklo programos testus išlaikė ir savo fizinį parengtumą įsivertino 1 359 mokiniai

Lietuvos sporto muziejaus edukacinėse programose dalyvavo 4 195 mokiniai ir studentai

– 2016 m. buvo įgyvendinama Vaikų mokymo plaukti bendrojo lavinimo mokyklose programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1094. 2016 m. 3 612 šalies mokinių buvo apmokyti plaukti ir saugiai elgtis vandenyje bei prie vandens (2015 m. – 3 518 mokinių). Per 18 pamokų kursą mokiniai, dalyvavę programoje, išmoko sulaikyti kvėpavimą ir orientuotis po vandeniu, plūduriuoti horizontalioje ir vertikalioje padėtyje, keisti kūno padėtį, atlikti įkvėpimo ir iškvėpimo į vandenį pratimus. Taip pat mokiniai buvo mokomi slinkti ant krūtinės ir nugaros,

kai skirtinga rankų padėtis, atlikti šuoliuką į vandenį nuo bortelio ant kojų, nuplaukti 25 m. nugara ar krauliu.

Daugeliui atokiau gyvenančių vaikų ši programa yra vienintelė galimybė pakliūti į plaukimo pamokas baseine, nes beveik pusė šalies savivaldybių neturi tinkamų mokymui plaukti baseinų.

– Buvo įgyvendinama Lietuvos kūno kultūros ženklo programa. 2016 m. programos normatyvus įvykdė (fizinį parengtumą įsivertino) ir gavo Kūno kultūros ir sporto departamento paskatinamuosius apdovanojimus 1 359 mokiniai (2015 m. – 1 299 mokiniai). Lietuvos kūno kultūros ženklo programos tikslas – sudaryti 8–18 m. amžiaus mokiniams galimybę testų pagalba įvertinti savo fizinį parengtumą, stebėti individualią pažangą ir, aptariant ją su kūno kultūros mokytoju, stengtis gerinti asmeninius fizinio parengtumo rodiklius. Programos dalyviams taip pat suteikiamos teorinės žinios, susijusios su kūno kultūra ir sportu – asmens higiena, sveika mityba, sporto istorija, olimpizmas, mankštinimasis ir pan.

– 2016 m. 185-se šalies bendruomenėse iš 49-ių savivaldybių buvo įgyvendinamas tęstinis projektų finansavimo konkursas „Sportuojanti bendruomenė“, kuriame dalyvavo 17 816 šalies gyventojai (9 120 šalies gyventojų daugiau nei 2015 m.). Konkurso tikslai – suteikti daugiau galimybių bendruomenių gyventojams fiziškai aktyviai leisti laisvalaikį ir stiprinti sveikatą, siūlant jiems įvairų fizinio aktyvumo užsiėmimų ir sportinės veiklos pasirinkimą; per sportą mažinti socialinės atskirties apraiškas bendruomenėse, stiprinti gyventojų pilietinį aktyvumą ir bendruomeniškumą; skatinti savivaldybių institucijų ir įstaigų bei bendruomeninių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą, gerosios patirties fizinio aktyvumo skatinimo srityje sklaidą; didinti gyvenamųjų vietovių bendruomenių informuotumą apie gyvenamojoje vietovėje veikiančių nevyriausybinį kūno kultūros ir sporto organizacijų veiklą, esamos, fiziniam aktyvumui skirtos, kūno kultūros ir sporto infrastruktūros panaudojimo galimybes.

– Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis finansuota 100 Sporto visiems krypties projektų, kuriuos įgyvendinant organizuotos Lietuvos seniūnijų sporto žaidynės, Lietuvos mokinių olimpinis festivalis, Lietuvos neįgaliųjų sporto žaidynės, Lietuvos sveikuolių ir kiti renginiai, per metus – 635 renginiai. Juose dalyvavo 307 987 šalies gyventojai.

– 2016 m. Lietuvos sporto muziejaus edukacinėse programose – „Tautinė Olimpiada Kaune“, „Boksininkas Algirdas Šocikas – ringo džentelmenas“, „Rio Olimpinės žaidynės prisiminus“, „Lietuvos sporto muziejaus ekspozicijos ir eksponatai virtualioje erdvėje“, „Lietuvos cirko raida ir žymiausi atstovai“ – dalyvavo 4 195 šalies mokiniai ir studentai.

– 2016 m. organizuotas užsienio lietuvių organizacijų kūno kultūros ir sporto projektų rėmimo konkursas „Sportas – ryšys su Lietuva“. Valstybės biudžeto lėšomis finansuota 20 užsienio lietuvių organizacijų projektų, kuriuose dalyvavo 3 344 užsienio lietuviai iš 14 užsienio valstybių, Amerikos ir Eurazijos kontinentų.

– 2016 m. dalyvauta renginyje – „Vilniaus sporto mugė 2016“. Renginio metu pristatyta Kūno kultūros ir sporto departamento ir jam pavaldžių įstaigų veikla, vykdomi ir finansuojami projektai, teikiamos administracinės ir viešosios paslaugos bei kita gyventojams aktuali informacija.

Užbaigti Pramogų, sporto ir sveikatingumo komplekso **Jonavoje** statybos darbai

Užbaigti **Varėnos** miesto daugiafunkcio sporto, pramogų, konferencijų, parodų, turizmo ir aktyvaus poilsio centro statybos darbai

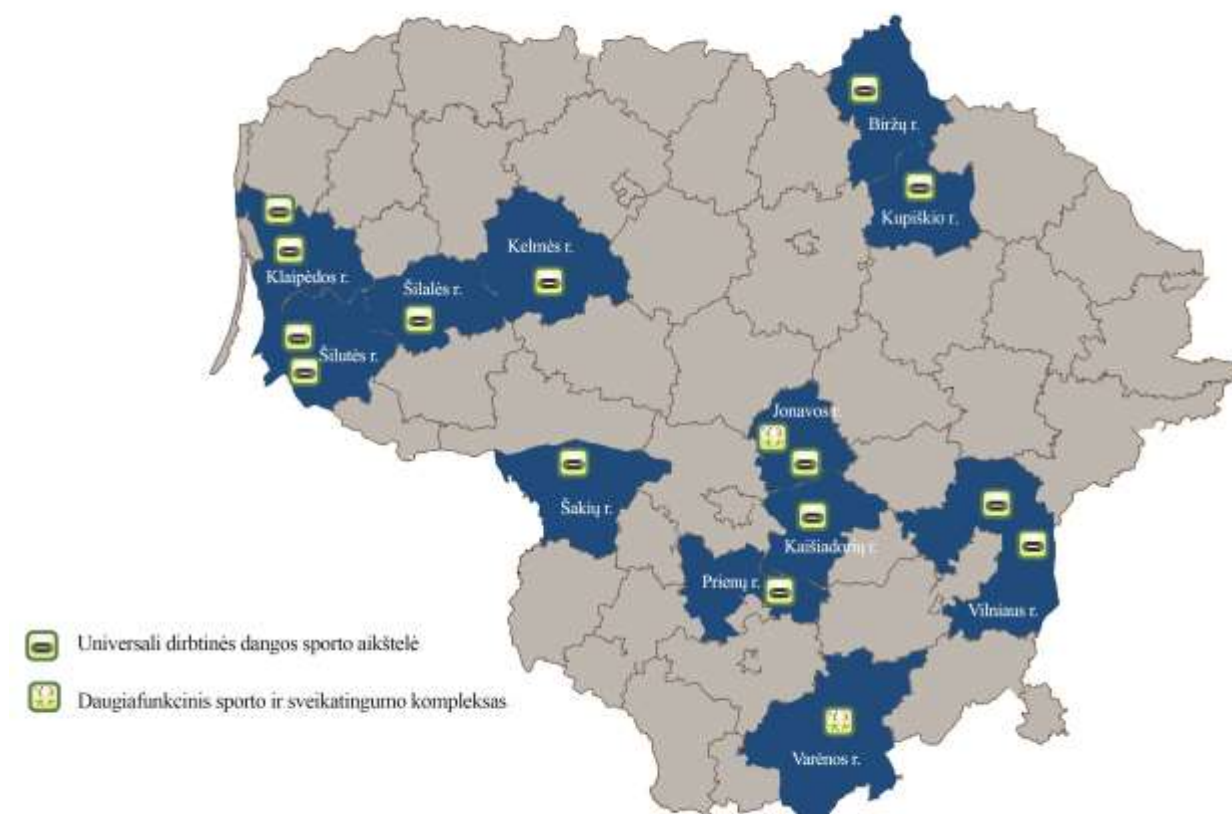
Įrengta 14 universalių dirbtinės dangos sporto aikštelių **11-oje šalies savivaldybių**

– 2016 m. užbaigti Pramogų, sporto ir sveikatingumo komplekso Jonavoje statybos darbai. Arenoje sudarytos visos sąlygos plėtoti ne tik sportinę, bet ir kultūrinę veiklą, organizuoti aukšto lygio meninius pasirodymus, rengti miesto šventes ir kitus masinius renginius. Arena lengvai pritaikoma įvairių sporto šakų varžyboms: krepšinio, salės futbolo, tinklinio, rankinio, bokso, dziudo, stalo teniso, badmintono, gimnastikos, sportinių šokių ir kt. Sustūmus pirmojo aukšto tribūnas ir sporto salę padalinus į tris aikšteles, vienu metu arenoje gali treniruotis trys sportininkų komandos.

– 2017 m. sausio 7 d. duris atvėrė nuo 2008 m. statomas Varėnos miesto daugiafunkcio sporto, pramogų, konferencijų, parodų, turizmo ir aktyvaus poilsio centras. Naujame komplekse yra ne tik 25

metrų keturių takų plaukimo baseinas su povandeninėmis masažinėmis srovėmis, bet ir baseinėlis vaikams, sūkurinė vonia, kontrastinis srovinis dušas bei trijų rūšių -rusiškos, suomiškos, turkiškos - pirčių kompleksas ir keltuvas neįgaliesiems.

– 2016 m. įrengta 14 universalių dirbtinės dangos sporto aikštelių Biržų, Jonavos, Kupiškio, Šilutės, Vilniaus, Klaipėdos, Šakių, Kaišiadorių, Prienų, Kelmės ir Šilalės rajonų savivaldybėse. Aikštelės įrengiamos bendradarbiaujant su savivaldybėmis, t.y., bendrojo finansavimo principu. Per 2006–2016 metų laikotarpį įrengta 133 tokios sporto aikštelės. Dauguma tokių aikštelių (97 aikštelės) yra įrengtos prie bendrojo ugdymo mokyklų tam, kad mokiniai turėtų galimybę jomis naudotis pamokų metu, po pamokų, o taip pat siekiant užtikrinti aikštelių priežiūrą ir saugumą.

2016 m. pastatyti sporto infrastruktūros objektai

– Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis 2016 m. modernizuotas 21 sporto infrastruktūros objektas – Rokiškio raj. kūno kultūros ir sporto centro ledo ritulio aikštelė, Vilkyčių autokroso rali-kroso trasa, Plungės Senamiesčio mokyklos atvirasis sporto aikštynas, Neringos savivaldybės lauko krepšinio aikštelė, Mykolo Romerio universiteto žaidimų sporto salė, Lietuvos sporto universiteto lengvosios atletikos maniežas ir kt.

– 2016 m. Valstybės investicijų programos lėšomis taip pat buvo statomi ir (ar) rekonstruojami šie sporto ir sveikatingumo infrastruktūros objektai: Kėdainių miesto stadionas; Sveikatingumo, rekreacijos ir sporto komplekso baseinas Rokiškyje; Kretingos miesto sporto, sveikatingumo ir laisvalaikio komplekso baseinas; Sveikatingumo ir sporto komplekso Kupiškio mieste baseinas, Kelmės sporto centro salė. Elektrėnų ledo rūmai, Irklavimo bazė Visagino ežero pakrantėje, Birštono sporto komplekso sporto salė ir

kt. Iš viso 2016 m. buvo administruojami 32 savivaldybių investiciniai projektai, susiję su sporto infrastruktūros plėtra.

Situacijos analizė Aukšto meistriško sportas

2016 m. Rio de Žaneire vykusią XXXI vasaros olimpinę žaidynių metų šalies sportininkams nepavyko pakartoti Londono olimpinė žaidynių pasiekimų, kuomet tarp medalius laimėjusių valstybių Lietuva užėmė 34 vietą. 2012 m. olimpinės žaidynės tebeliko pačiomis sėkmingiausiomis olimpinėmis žaidynėmis nepriklausomos Lietuvos istorijoje. Tačiau 2016 m. Rio de Žaneiro parolimpinės žaidynės buvo itin sėkmingos šalies parolimpinei rinktinei. Po 12 metų pertraukos Lietuvos sportininkai vėl iškovojo parolimpinius medalius.

2016 m. Kūno kultūros ir sporto departamentas, įgyvendindamas antrąjį veiklos prioritetą „Užtikrinti talentingiausių sportininkų rengimą ir atstovavimą šaliai svarbiausiose tarptautiniuose sporto renginiuose“, gerino sportininkų rengimo sąlygas, itin didelį dėmesį skyrė olimpinės pamainos sportininkų rengimui, siekė keisti sporto finansavimo ir sportininkų rengimo sistemas, kurios būtų labiau orientuotos į rezultatus bei užtikrintų skaidrumą ir atsakomybę.

2016 m. pasiekti rezultatai Aukšto meistriško sportas

Rio de Žaneire vykusiose XXXI vasaros olimpinės žaidynės šalies sportininkai iškovojo 4 medalius

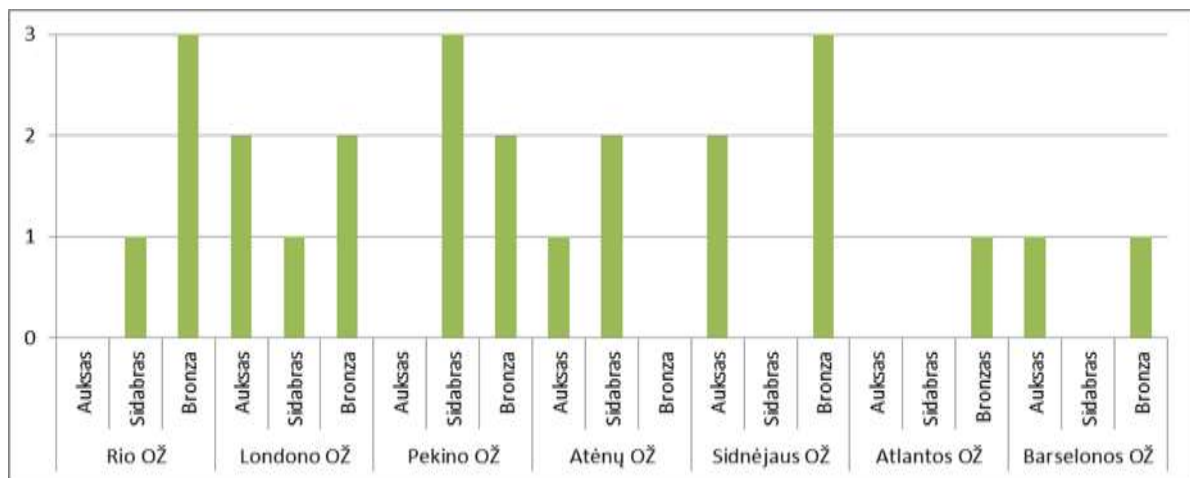
Rio de Žaneire vykusiose 15-osiose vasaros parolimpinės žaidynės šalies sportininkai iškovojo 3 medalius

2016 m. rugsėjo 1 d. **Vilniaus Ozo gimnazijoje įsteigtas Sporto skyrius**, kuriame derinant sportinį rengimą su bendroju ugdymu 2016 m. buvo ugdomi 83 sportui talentingi mokiniai

– 2016 m. rugpjūčio 5-21 d. Rio de Žaneire vyko XXXI vasaros olimpinės žaidynės, kuriose dalyvavo 67 šalies sportininkai, atstovaujantys 16 sporto šakų. Tarp medalius laimėjusių valstybių Lietuva užėmė 64 vietą – iškovotas vienas sidabro (S. Ritteris ir M. Griškonis (irklavimas) ir trys bronzos (M. Valčiukaitė ir D. Vištartaitė (irklavimas), A. Didžbalis (sunkioji atletika), A. Lankas ir E. Ramanauskas (baidarių ir kanojų irklavimas) medaliai. Visi olimpinėse žaidynėse medalius iškovoję sportininkai buvo ir yra rengiami Kūno kultūros ir sporto departamento Lietuvos olimpiniam sporto centre.

Lietuvos sportininkų laimėjimai vasaros olimpinėse žaidynėse (1992–2016 m. laikotarpiu)

– 2016 m. rugsėjo 7-18 d. Rio de Žaneiro parolimpinėse žaidynėse Lietuvai atstovavo 13 sportininkų, kurie iškovojo 3 medalius – 2 aukso (Lietuvos golbolo rinktinė ir M. Bilius (rutulio stūmimas) ir vieną sidabro (M. Bilius (disko metimas). Prieš tai vykusiose parolimpinėse vasaros žaidynėse Londone šalies sportininkai medalių neiškovojo.

– 2016 m. rugsėjo 1 d. Vilniaus Ozo gimnazijoje įsteigtas Sporto skyrius, kuriame derinant sportinį rengimą su bendroju ugdymu 2016 m. buvo ugdomi 83 sportui talentingi mokiniai. Iš viso 2016 m. trijose specializuoto ugdymo įstaigose (Panevėžio ir Šiaulių sporto gimnazijose bei Ozo gimnazijos Sporto skyriuje) buvo ugdomi 525 būsimieji Lietuvos olimpinės rinktinės nariai. Šių mokyklų auklėtinių sportinio meistriškumo plėtojimui (mokomosioms treniruočių stovykloms, dalyvavimui sporto varžybose, sportinei aprangai ir sporto inventoriui, maisto papildams, sporto inventoriaus priežiūros

priemonėms ir medžiagoms, sportininkų reabilitacinėms priemonėms ir medžiagoms ir pan.) skirtos tikslinės Kūno kultūros ir sporto departamento lėšos.

– Siekiant optimizuoti Kūno kultūros ir sporto departamento Lietuvos olimpinio sporto centro veiklą bei jo išlaikymo išlaidas, 2016 m. įvertinta centro struktūra, vykdomos funkcijos, centro pateikta sportininkų rengimo ataskaita bei identifikuotos sportininkų rengimo problemos, numatytos priemonės, skirtos valstybės biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumo ir veiklos rezultatų vertinimo kontrolės sistemos tobulinimui. Priemonės pradėtos įgyvendinti 2017 m. sausio 1 d.

– Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis buvo finansuota 66 Kūno kultūros ir sporto departamento pripažintų nacionalinių sporto (šakos) federacijų veikla (nacionalinių čempionatų organizavimas, sportininkų rengimas ir dalyvavimas tarptautinėse varžybose). 2016 m. sporto šakų federacijoms skirta beveik 3,6 mln. eurų, t.y. 59 proc. visų Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšų.

– 2016 m. pradėtas vykdyti naujas projektas, skirtas sportui talentingų mokinių rengimui sporto klasių /sporto grupių principu. 2016 m. šiuo principu buvo rengiami 5 olimpiniai sporto šakų – tinklinio, slidinėjimo, biatlono, ledo ritulio ir greitojo čiuožimo trumpuoju taku – sportininkai. Iš viso buvo įsteigtos 7 sporto grupės įvairiose šalies savivaldybėse (Kaune, Elektrėnuose, Nemenčinėje ir Anykščiuose).

– 2016 m. buvo finansuotos 5 nacionalinių neįgaliųjų sporto organizacijų – Lietuvos parolimpinio komiteto, Lietuvos aklųjų sporto federacijos, Lietuvos neįgaliųjų sporto federacijos, Lietuvos kurčiųjų sporto komiteto ir Specialiosios olimpiados komiteto – aukšto meistriškumo programos, susijusios su nacionalinių čempionatų organizavimu, sportininkų rengimu ir dalyvavimu tarptautinėse varžybose. 2016 m. neįgalieji sportininkai parolimpinėse žaidynėse, pasaulio ir Europos neįgaliųjų čempionatuose iškovojo 27 medalius (10 medalių daugiau nei 2015 m.).

– Siekiant užtikrinti tinkamą profesionalių sportininkų rengimą, 2016 m. olimpinė komandinių žaidimų sporto šakų federacijoms (krepšinio, rankinio, futbolo, tinklinio, vandensvydžio, žolės riedulio, kerlingo, ledo ritulio ir regbio) papildomai skirti beveik 600 tūkst. eurų programos „Kūno kultūros ir sporto plėtra“ lėšų šių sporto šakų sportininkų rengimui ir pasiruošimui dalyvauti svarbiausiose tarptautinėse sporto varžybose. Papildomos valstybės biudžeto lėšos skirtos atsižvelgiant į tai, kad valstybės biudžeto lėšomis Kūno kultūros ir sporto departamento pavaldžioje biudžetinėje įstaigoje – Lietuvos olimpiniam sporto centre – rengiami tik olimpiniai individualių sporto šakų (irklavimas, biatlonas, šiuolaikinė penkiakovė, imtynės, boksas, lengvoji atletika ir pan.) sportininkai.

– 2016 m. Lietuvoje vyko šios Kūno kultūros ir sporto departamento valstybės biudžeto lėšomis dalinai finansuotos tarptautinės sporto varžybos – Moterų karšto oro balionų pasaulio čempionatas, Pasaulio sklandymo čempionatas standartinėje, klubinėje ir 20 m dviviečiais sklandytuvais klasėje, Europos jaunių irklavimo čempionatas, Žirginio sporto konkūrų pasaulio Taurės etapo varžybos, 5-as Europos parasparnių tikslaus nusileidimo čempionatas, Europos snukerio čempionatas, Europos jaunių paplūdimio tinklinio čempionatas, Europos jaunių U-18 vaikinų II diviziono rankinio čempionatas, III-as Pasaulio jaunimo karšto oro balionų čempionatas, Pasaulio baidarių ir kanojų irklavimo meistrų čempionatas, Sportinio nardymo pasaulio čempionatas ir pasaulio Taurės finalinis etapas, Europos automobilių kroso čempionato etapas, Vandens formulių F2 pasaulio čempionato etapas bei FR1000

gliserių klasės Europos čempionato etapas, Deviso taurės (Davis Cup) mačas tarp Lietuvos ir Bosnijos ir Hercegovinos, Deviso taurės (Davis Cup) mačas tarp Lietuvos ir Norvegijos ir kt.

– Penkiuose Lietuvos sporto medicinos centruose 2016 m. buvo dispanserizuojami (tikrinami ne mažiau kaip tris kartus per metus) 20 593 sportininkai. Vykdam sportininkų sveikatos priežiūrą buvo teikiamos prevencinės medicinos pagalbos, diagnostikos, sveikatos grąžinančio, antirecidyvinių ir reabilitacinio gydymo paslaugos. Taip pat buvo vykdoma sportininkų medicininė atranka į sporto mokymo įstaigas, sporto rinktines bei sporto gimnazijas Šiauliuose ir Panevėžyje.

2016 m. pasiekti rezultatai

Aukšto meistriškumo sportas (Sporto infrastruktūra)

2018 m. planuojamo užbaigti statyti **Sportininkų rengimo ir reabilitacijos centro Druskininkuose** techninis projektas

– 2016 metais ir toliau buvo tęsiami vieno didžiausio Baltijos šalyse ir svarbiausio profesionaliam sportui skirtos infrastruktūros objekto – Sportininkų rengimo ir reabilitacijos centro Druskininkuose, statybos darbai: baigtas įrenginėti 25 metrų 8 takų plaukimo baseinas su pagalbinėmis patalpomis, vykdyti apgyvendinimo patalpų statybos ir įrengimo darbai, pradėti lengvosios atletikos stadiono su 8 bėgimo takais, futbolo aikštele ir šuolių sektoriais tribūnų ir pagalbinių patalpų statybos darbai ir kt. Planuojama visus šio centro statybos darbus užbaigti 2018 metais.

– Kartu su Vilniaus miesto savivaldybės administracija taip pat dalyvauta įgyvendinant viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektą „Daugiafunkcis sveikatinimo, ugdymo, švietimo, kultūros ir užimtumo skatinimo kompleksas“ – parengtos koncesijos konkurso sąlygos, paskelbtas koncesininko atrankos konkursas bei vykdyta koncesininko atrankos procedūra. Paraiškų priėmimas konkursui baigtas 2017 m. kovo 1 d.

– Kūno kultūros ir sporto departamento Lietuvos olimpinio sporto centro Trakų sporto bazėje atlikti irklavimo trasos akvatorijos dalinio valymo darbai, reikalingi 8-o tako įrengimui. Pažymėtina, kad Lietuvos irklavimo federacijai siekiant įgyti teisę Trakuose organizuoti aukščiausio rango (suaugusiųjų) irklavimo čempionatus, 8 takų irklavimo trasa yra būtina. Iki šiol šioje trasoje vyko tik veteranų, jaunimo ir jaunių amžiaus grupių pasaulio ir Europos čempionatai.

Pagrindinės valdymo srities teisėkūros iniciatyvos

– 2016 m. priimti sporto sričiai svarbūs įstatymai: Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso papildymo 182¹ straipsniu įstatymas, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo Nr. I-1151 2,

3, 15, 30, 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymas bei Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymas.

Minėtais įstatymais, kurie įsigaliojo 2017 m. sausio 1 d., siekiama iš esmės spręsti manipuliavimo sporto varžybomis problemą Lietuvoje, apsaugoti šiandieninį sportą nuo vienos iš didžiausių grėsmių, tuo pačiu ginti visuomenės teisę į sąžiningas sporto varžybas bei užtikrinti sąžiningą sportininkų varžymąsi sporto varžybų metu.

– 2016 m. liepos 3 d. Saint-Denis (Prancūzijos Respublika) pasirašyta Europos Tarybos konvencija dėl integruoto požiūrio į saugumą, apsaugą ir paslaugas per futbolo rungtynes ir kitus sporto renginius pasirašymas. Konvencija yra atnaujintas 1985 metų Europos konvencijos dėl brutalaus žiūrovų elgesio per sporto varžybas ir ypač per futbolo rungtynes, kurią Lietuva ratifikavo 2000 metais, variantas. Konvencijos tikslas – užtikrinti saugumą, apsaugą ir palankią aplinką per futbolo rungtynes ir kitus sporto renginius. Šiam tikslui pasiekti Europos šalys sieks kurti tarpsektorinį ir integruotą požiūrį, grindžiamą partneryste ir bendradarbiavimu vietiniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu.

– Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 16 d. nutarimu Nr. 1134 pritarta parengtam Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo projektui (toliau – įstatymo projektas). Įstatymo projektas pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui tvirtinti. Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 21 d. posėdžio metu priimtas sprendimas pradėti įstatymo projekto svarstymo procedūrą.

Įstatymo projekto tikslas – atsisakyti valstybei ir savivaldybėms nebūdingų funkcijų kūno kultūros ir sporto srityje ir perteklinių, bendro pobūdžio normų, aiškiau reglamentuoti kūno kultūros ir sporto sistemą, įtvirtinti nuostatas, aptariančias esmines valstybės ar savivaldybių biudžetinėse įstaigose dirbančių trenerių darbo apmokėjimo sąlygas, teisinį reguliavimą nustatyti tik tokį, kuris yra būtinas siekiant sportuojančių asmenų sveikatai, turtui ir viešajai tvarkai apsaugoti ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje apibrėžtai valstybės paskirčiai kūno kultūros ir sporto srityje – skatinti visuomenės kūno kultūrą ir remti sportą – atskleisti. Įstatymo projektu taip pat įgyvendinamos 2014 m. lapkričio 18 d. Seimo priimtos rezoliucijos Nr. XII-1342 „Dėl sporto politikos“ nuostatos dėl vaikų sveikatos stiprinimo, kūno kultūros ir sporto organizavimo švietimo įstaigose.

Šiam tikslui pasiekti įstatymo projekte numatoma: įtvirtinti sporto ir kūno kultūros apibrėžtį bei aiškiai apibrėžti kitas sąvokas, kūno kultūros ir sporto principus, nustatyti tik valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms būdingas funkcijas kūno kultūros ir sporto srityje, atsisakyti perteklinio reguliavimo, padidinti Nacionalinės kūno kultūros ir sporto tarybos vaidmenį kūno kultūroje ir sporte bei aiškiau nustatyti jos funkcijas, aiškiai išdėstyti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų skyrimo principus kūno kultūros ir sporto srities projektams ir programoms įgyvendinti, nustatyti reikalavimus kūno kultūros ar sporto specialistų išsilavinimui, sportuojančių asmenų sveikatai ir saugumui užtikrinti, kūno kultūros ir sporto organizavimui švietimo ir mokslo įstaigose, valstybės skatinimo už pasiektus laimėjimus bei valstybės vardo garsinimą principus ir kriterijus, taip pat įtvirtinti valstybės paramą antidopingo ir kovos su manipuliavimu sporto varžybomis srityse bei nekomercinio pobūdžio kūno kultūros ir sporto srityje kylančių ginčų sprendimui alternatyviu būdu (arbitraže), nustatyti esmines valstybės ar savivaldybių biudžetinėse įstaigose dirbančių trenerių darbo apmokėjimo sąlygas.

– 2016 m. kovo 22 d. buvo parengtas ir suinteresuotoms institucijoms pateiktas derinti Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymo Nr. X-1261 pakeitimo įstatymo projektas. Nepavykus suderinti projekto nuostatų buvo parengtas kitas įstatymo projekto variantas, kuris 2016 m. lapkričio 10 d. po derinimo su suinteresuotomis institucijomis pateiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai. Šiuo metu yra gautos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabos ir pasiūlymai, kurie yra įvertinti bei vyksta jų aptarimas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija darbo tvarka.

Pagrindinės veiklos efektyvumo didinimo kryptys

– Įvertinta viešųjų įstaigų, kuriose dalininko ar savininko teises ir pareigas įgyvendina departamentas, veikla. Atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, 2016 metais likviduota VŠĮ „Respublikinis buriavimo centras“, VŠĮ „Lietuvos sporto informacijos centras“ ir VŠĮ „Nemuno žiedas“.

– Siekiant populiarinti ir plėtoti automobilių ir motociklų sporto Lietuvoje ir už jos ribų, skatinti visuomenės domėjimąsi šiomis sporto šakomis, sudaryti sąlygas sportininkų ir kitų asmenų, kultivuojančių automobilių ir motociklų sporto šakas, kūno kultūros ir sporto pratyboms, didinti atskirų skirtingo amžiaus ir socialinių grupių, ypač vaikų ir jaunimo, užimtumą per kūno kultūrą, 2016 m. įsteigta VŠĮ „Nacionalinis žiedas“. Šiai įstaigai perduotas iki tol VŠĮ „Nemuno žiedas“ valdytas Kūno kultūros ir sporto departamentui priklausantis turtas – Kačerginės trasa ir šalia jos esantys statiniai.

– Siekiant įsitikinti, ar nevyriausybinė kūno kultūros ir sporto organizacijų pateiktų programų ir projektų rėmimas Kūno kultūros ir sporto departamento skirtais valstybės biudžeto asignavimais neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytoms valstybės pagalbos sąlygoms, 2016 m. pranešimu dėl teisinio tikrumo buvo kreiptasi į Europos Sąjungos Komisiją. Pagal pranešime pateiktą informaciją, Europos Sąjungos Komisija jokių pažeidimų neįžvelgė.

– Siekiant optimizuoti 5 Kūno kultūros ir sporto departamentui pavaldžių valstybės biudžetinių įstaigų – sporto medicinos centrų veiklą bei efektyviau panaudoti sportuojančių asmenų sveikatos priežiūrai skiriamas valstybės biudžeto lėšas, 2016 m. parengtas ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai pateiktas sporto medicinos centrų optimizavimo plano projektas.

– Siekiant diegti duomenimis grįstą sprendimų priėmimo kultūrą kūno kultūros ir sporto srityje 2016 m. pradėti Lietuvos sporto informacinės sistemos kūrimo darbai – parengta ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai pateikta pirminė paraiška dėl Lietuvos sporto informacinės sistemos kūrimo finansavimo Europos Sąjungos lėšomis.

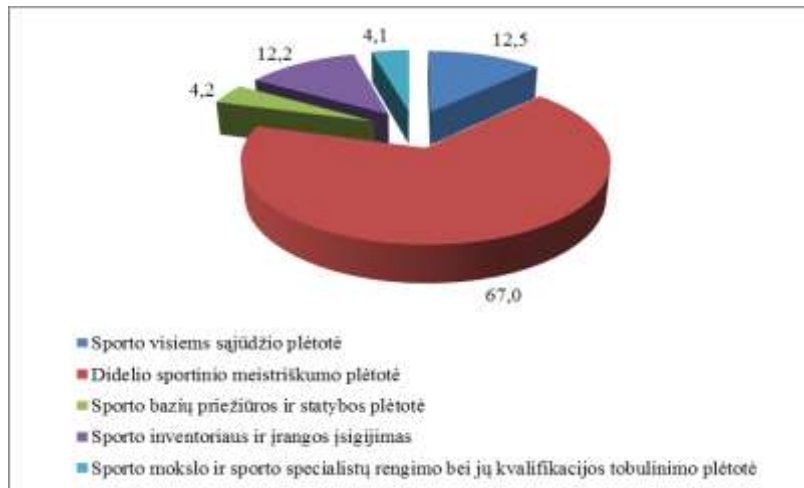
Pagrindinės valdymo srities problemos

Šiuo metu veikia 74 Kūno kultūros ir sporto departamento pripažintos nacionalinės sporto (šakų) federacijos. Pagal Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo 15 straipsnio 3 dalį („Kūno kultūros ir sporto departamentas tik su pripažinta nacionaline sporto (šakos) federacija pasirašo biudžeto lėšų naudojimo sutartį“), pagrindinė nacionalinių sporto (šakų) federacijų veikla (sportininkų rengimas ir jų dalyvavimo sporto varžybose užtikrinimas, nacionalinių čempionatų organizavimas ir kt.) turi būti finansuojama valstybės biudžeto lėšomis. Tokia tvarka galiojo iki 2009 m. ekonominės krizės. Nuo

2009 m., kuomet buvo sumažinti Kūno kultūros sporto departamento valdomi valstybės biudžeto asignavimai, nacionalinių sporto (šakų) federacijų programas pradėta finansuoti Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis. Kasmet nacionalinių sporto (šakų) federacijų programų finansavimui skiriama daugiau nei 3 mln. eurų (2016 m. – beveik 3,6 mln. eurų; 2015 m. – beveik 3,3 mln. eurų; 2014 m. – kiek daugiau nei 3 mln. eurų) Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšų, t. y. 2016 m. – 59 proc.; 2015 m. – 58 proc.; 2014 m. – 54 proc. nuo visų Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo asignavimų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymu, Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis turi būti remiami kūno kultūros ir sporto projektai – *laikina pareiškėjų veikla, orientuota į konkretų tikslą*. Tuo tarpu nacionalinių sporto (šakų) federacijų programos yra nukreiptos į *federacijų metinę, nuolatinę veiklą, kuri nustatyta federacijų įstatuose*, todėl nacionalinių sporto (šakų) federacijų programų finansavimas Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis, kuomet programos „pritempiamos“ prie projektų, vertintinas kaip ydingas. Be to, Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo taryba, skirdama lėšų nacionalinių sporto (šakų) federacijų programoms, galimai pažeidžia Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymą, kadangi pagal šiuo metu galiojančią lėšų skyrimo tvarką vertina ne nacionalinių sporto (šakų) federacijų pateiktų paraiškų (projektų) turinį, bet sportininkų pasiekimus ir sporto šakos masiškumą. Pažymėtina, kad šie nacionalinių sporto (šakos) federacijų programų vertinimo kriterijai yra neformalūs ir tik nuo 2016 metų patvirtinti pačios Fondo tarybos sprendimu. Esant tokiai nacionalinių sporto (šakų) federacijų programų finansavimo tvarkai, nėra galimybės taikyti efektyvių sporto finansavimo kriterijų bei programinio biudžeto skirstymo metodų (sporto finansavimas vykdomas be „valstybės užsakymo“); neskatinama nacionalinių sporto (šakų) federacijų konkurencija ir tuo pačiu gero valdymo principų diegimas, šių organizacijų veiklos efektyvumas; nacionalinių sporto (šakų) federacijos neturi galimybės planuoti savo veiklos ilgesnėje laiko perspektyvoje.

Be to, atkreipiame dėmesį, kad apie šiuo metu veikiančios sporto (šakų) federacijų programų finansavimo Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis tvarkos ydingumą konstatavo ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT). STT pabrėžė kad *„šiais atvejais faktiškai Fondo lėšos buvo skiriamos ne konkrečiam kūno kultūros ir sporto projektui, t. y. per tam tikrą laiką sukurti unikalų ir pamatuojamą produktą ar paslaugą, o minėtų organizacijų nuolatinėms veikloms, kurių vykdymui jos buvo sukurtos, finansuoti. Dėl tokios praktikos susidaro situacija, kai sprendžiant dėl finansavimo skyrimo ir kontroliuojant lėšų naudojimą, vadovujamasi ne konkrečiais ir aiškiais kriterijais, o vertinama apskritai visa organizacijos veikla“*.

2016 m. Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšų pasiskirstymas pagal kryptis (proc.)

Kadangi didžioji Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšų dalis skiriama nacionalinių sporto (šakų) federacijų programų finansavimui, visuomenės fizinio aktyvumo skatinimo projektų finansavimas Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis yra nepakankamas (2016 m. *Sporto visiems sąjūdžio plėtotės krypties* projektams skirta – 12,5 proc. Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšų; 2015 m. – 12 proc.; 2014 m. – 10,2 proc.). Pažymėtina, kad pagal reguliariai sportuojančių ir besimankštinančių gyventojų procentą, Lietuva atsilieka nuo Europos Sąjungos vidurkio net 4 proc. (ES vidurkis – 41 proc.; Lietuvos – 37 proc.) (2014 m. kovo mėn. paskelbtos Eurobarometro apklausos „Sportas ir fizinis aktyvumas“ duomenys). Fizinio aktyvumo stoka – vienas svarbiausių lėtinių ligų ir būsenų rizikos veiksnių, kuriam valstybės mastu nėra skiriamas pakankamas dėmesys. Didžioji valstybės biudžeto lėšų suma vis dar skiriama ligų gydymui, o ne ligų prevencijai. Mokslškai pagrįsta, kad fizinio aktyvumo stoka kartu su nesveika mityba bei žalingais įpročiais yra pagrindinės priežastys, dėl kurių susergama galimomis išvengti ligomis ir išrinka pirmalaikė mirtis.

Siūlymai problemų sprendimui

1. Nuo 2018 metų Kūno kultūros ir sporto departamento pripažintų nacionalinių sporto (šakos) federacijų didelio sportinio meistriškumo plėtros programas, susijusias su sportininkų pasirengimu ir dalyvavimu varžybose, įvairių amžiaus grupių nacionalinių čempionatų organizavimu ir pan., finansuoti valstybės biudžeto lėšomis (ne Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo) pagal aiškius, skaidrius, viešai skelbiamus, su sporto (šakos) federacijomis suderintus finansavimo kriterijus ir tam Kūno kultūros ir sporto departamento biudžete kasmet numatyti apie 3,5 mln. eurų.

Tokia sporto finansavimo sistema leistų efektyviau kovoti su dabartinėmis sporto grėsmėmis (dopingo vartojimas, korupcija ir pan.), skatintų sporto (šakos) federacijas diegti gero valdymo principus, didintų šių organizacijų atskaitingumą ir veiklos efektyvumą. Pažymėtina, kad už didesnę valstybių vaidmenį sporto reguliavime pasisakė tiek Europos Sąjungos Komisija, tiek dauguma Europos Sąjungos valstybių narių 2016 m. kovo mėn. vykusio Europos Sąjungos Sporto forumo ir Europos Sąjungos generalinių sporto direktorių susitikimo metu. Be to, sisteminė sporto finansavimo pertvarka užtikrintų valstybės politikos nuoseklumą ir tęstinumą, nes nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. Šiauliuose ir Panevėžyje įsteigus sporto gimnazijas (2016 m. rugsėjo 1 d. tokia specializuoto ugdymo įstaiga įsteigta ir Vilniuje),

kasmet investuojant nemažą valstybės biudžeto lėšų sumą į jaunų sporto talentų atranką ir rengimą, būtina rengimo proceso kokybę, bei valstybės prioritetų sporto srityje įgyvendinimą užtikrinti ir „elitinio“ sporto lygmenyje.

2. Nuo 2018 metų Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis, kurios anksčiau buvo skiriamos nacionalinių sporto (šakos) federacijų didelio sportinio meistriškumo plėtros programų finansavimui, finansuoti Lietuvos Respublikos gyventojų fizinio aktyvumo skatinimo projektus, tai tiesiogiai derėtų ir su pagrindinio Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšų šaltinio – akcizo pajamos, gautos už alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką, prigimtimi, be to, tai prisidėtų prie XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1-ojo prioriteto „*Darni, atsakinga ir sveika visuomenė*“ įgyvendinimo (priemonė – *Skaidrios kūno kultūros ir sporto srities valdymo ir finansavimo sistemos sukūrimas, taikant efektyvius kūno kultūros ir sporto finansavimo kriterijus ir orientuojantis į visuomenės fizinio aktyvumo skatinimą*), nes gyventojų fizinio aktyvumo projektų finansavimas Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo lėšomis padidėtų beveik 6 kartus. Ženklaus fizinio aktyvumo finansavimo didėjimas turėtų teigiamą įtaką gyventojų fizinio aktyvumo rodikliams, ir tuo pačiu gyventojų sveikatos rodiklių, susijusių su fizinio aktyvumo stoka, gerėjimui. Tikėtina, kad sveikatos apsaugos sistema būtų labiau orientuota į ligų prevenciją, o ne tik į ligų gydymą.

Pažymime, kad Kūno kultūros ir sporto departamento minėtiems siūlymams dėl fizinio aktyvumo ir sporto finansavimo tobulinimo pritaria nacionalinės sporto (šakos) federacijos ir didžiausios skėtinės sporto organizacijos, tokios kaip Lietuvos sporto federacijų sąjunga, Lietuvos tautinis olimpinis komitetas.

Generalinis direktorius

Edis Urbanavičius